

Handläggare: Kerstin Kullberg
Telefon: 08 508 10 924

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2012-09-27

Införande av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad

Remiss från Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått på remiss äldrenämndens förslag om införande av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad. Utredningen föreslår att det till stadens värdegrund för äldreomsorgen införs fem värdighetsgarantier. Dessa föreslås gälla alla stockholmare som får äldreomsorg oavsett driftsform. Garantierna har tagits fram i samverkan med brukare, medarbetare på äldreförvaltningen och stadens ledningspersonal inom äldreomsorgen. För implementeringen av garantierna föreslås det att informationsmaterial tas fram och att olika fortbildningsinsatser erbjuds. Värdegarantierna föreslås gälla från 1 januari 2013. Stadsdelsförvaltningen instämmer till största delen i äldrenämndens förslag till värdighetsgarantier. Förvaltningen önskar dock tydligare information om klagomålsprocessen samt rutinerna kring rättelse.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens lokala pensionärs råd har informerats, liksom landstinget och de fackliga organisationerna.

Bakgrund

Den 14 mars 2011 beslutade Kommunfullmäktige om att införa en värdegrund för äldreomsorgen. I budget 2012 fastställdes att Äldreförvaltningen skulle ta fram värdighetsgarantier för äldreomsorgen. Värdighetsgarantierna ska gälla för all verksamhet såväl inom myndighetsutövning som inom de verksamheter, oavsett driftsform som utför äldreomsorg. Äldreförvaltningen har av Socialstyrelsen tilldelats 5 mnkr för framtagande och införande av lokala värdighetsgarantier. Införandet av värdegrundsgarantier kommer att ge konkreta utfästelser för hur äldreomsorgen ska bedrivas på ett övergripande plan och ska därmed medföra ett mervärde för den enskilde. I de fall verksamheterna inte följer värdegrundsgarantierna ska åtgärder och rättelser skyndsamt vidtas.

Förslaget på värdegrundsgarantierna har arbetats fram av äldreförvaltningen tillsammans med arbetsgrupper med representanter från stadsdelsförvaltningarna. För säkerställande av värdegrundsgarantiernas relevans har garantierna tagits upp för diskussion i fokusgrupper, vid chefsmöten på äldreförvaltningen samt på ledningsgruppsmöten ute i stadsdelsförvaltningarna.

I fokusgrupperna med äldre och anhörigvårdare framkom en önskan om att kunna påverka och att själv ha rätt att bestämma mer över de beslut som fattas kring den enskildas omsorgsbehov. Deltagarna framförde att de ville ha en förstärkt rätt att påverka hur och när omsorgen ska ges.

Äldreförvaltningen förslår att nedanstående fem värdegrundsgarantier ska gälla från den 1 januari 2013.

Stockholms stads värdegrundsgarantier innebär att du:

- Har rätt att få information och vägledning när de behöver stöd och omsorg
- Är delaktig i den utredning som ligger till grund för det stöd och den omsorg som du blir beviljad
- Har rätt att välja och byta bland de utförare som ingår i Stockholms stads valfrihetssystem
- Har rätt att påverka på vilket sätt och när stödet ska ges. För att säkerställa din rätt till inflytande upprättas en skriftlig överenskommelse mellan dig och din utförare om hur du vill ha din omsorg, en så kallad genomförandeplan.

- Ges möjlighet att ansluta dig till omsorgsdagboken så att du kan följa den dokumentation som skrivs om dig.

Äldreförvaltningen framhåller att införandet av värdighetsgarantierna ställer krav på flexibilitet såväl inom myndighetsutövning som inom de verksamheter som utför äldreomsorgen då omsorg många gånger snabbt behöver anpassas utifrån den enskildes snabbt skiftande behov och dagsform.

Broschyrer behöver utarbetas vilka tydliggör värdegrundsgarantiernas intention och innehåll. Dessa ska finnas tillgängliga i samtliga verksamheter, egen regi och i de verksamheter som har eller utförs på uppdrag åt staden, delas ut av biståndshandläggare samt finnas på platser där äldre möts.

All personal såväl inom kommunala som privata verksamheter kommer att erbjudas fortbildning; material kommer att tas fram av äldreförvaltningen. Enheterna kommer att kunna ansöka om medel för att fortbilda personal hos äldreförvaltningen. Ett nätverk kommer att startas för nyckelpersoner i Stockholms stad som läser den första nationella kursen i ”Att förstå och leda arbete enligt den nationella värdegrunden för äldreomsorgen”.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till införande av värdegrundsgarantier inom äldreomsorgen. Värdegrundsgarantierna kommer sannolikt att höja medvetenheten ytterligare hos både beställare och utförare vad gäller den enskildes rätt till delaktighet och självbestämmande. Det kommer även att bli tydligare för den äldre och dennes anhöriga vilka rättigheter den enskilde har både vid handläggning, val av utförare samt hur insatserna ska utföras.

Förvaltningen välkomnar att Äldreförvaltningen utarbetar informationsmaterial till brukarna samt att utbildningsmaterial för personal tas fram. Positivt med webbaserad utbildning då denna utbildningsform ger möjlighet till kunskapande på den egna arbetsplatsen och i vardagen.

I remissen framhålls betydelsen av att medborgarna tydligt ska kunna förstå skillnaden mellan synpunkter och rättelse gjord utifrån ej uppfyllda värdegrundsgarantier. Förvaltningen befarar dock att det ibland kan vara svårt både för den äldre att bedöma men även för handläggaren ifall ett inkommet ärende är en icke uppfylld värdegrundsgaranti eller en synpunkt/klagomål. Brukare och anhöriga framför oftast sina synpunkter/klagomål utifrån konkreta situationer och händelser där de vill att förändring sker. Det kommer sannolikt i

vissa fall att bli en tolkningsfråga om den mottagna synpunkten ska ses som en icke uppfylld värdegrundsgaranti eller som en inkommen synpunkt/klagomål

Det framkommer i remissen att rättelse kan begäras i de fall värdegrundsgarantin inte har uppfylls ”från din stadsdelsförvaltning”. Förvaltningen menar dock att den enskilde precis som vid framförande av synpunkter och klagomål i första hand bör vända sig till enhetschef/verksamhetschef för den verksamhet ärendet gäller – biståndsenhet, egen regi, enskild verksamhet. Endast i de fall rättelse trots påpekande ej har skett bör den enskilde uppmanas att vända sig till berörd förvaltning för begäran om rättelse.

Bilagor

1. Remiss om införande av värdighetsgarantier för äldreomsorgen i Stockholms stad